

Sygn. akt IV U 154/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 maja 2015 r.

Sąd Rejonowy w Krośnie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	Elżbieta Starzychowicz - Świerczek
Protokolant:	Monika Mojak

po rozpoznaniu w dniu 6 maja 2015 r. w Krośnie

sprawy z odwołania I. C.

od decyzji Skarbu Państwa - Szefa Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego
w R. z dnia 2 lutego 2015 r. nr (...)

o jednorazowe odszkodowanie z tytułu wypadku pozostającego w związku ze służbą wojskową

I. zobowiązuje Skarb Państwa - Szefa Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego w R. do wydania w terminie trzech miesięcy decyzji w przedmiocie prawa następców prawnych zmarłego (...) K. C. do jednorazowego odszkodowania z tytułu uszczerbku na zdrowiu jakiego doznał (...) K. C. w związku z wypadkiem w dniu 13 czerwca 2010r. pozostającego w związku ze służbą wojskową,

II. stwierdza, iż niewydanie decyzji w zakresie opisanym w punkcie I nie miało miejsca z rażącym naruszeniem prawa,

III. zasądza od Skarbu Państwa - Szefa Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego w R. na rzecz wnioskodawczyni I. C. kwotę 60 zł (słownie: sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt IV U 154/15

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 6 maja 2015 r.

Decyzją z dnia 2 lutego 2015 r., znak: (...) Szef Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego w R. umorzył na podstawie art. 105 § 1 kpa postępowanie w sprawie przyznania jednorazowego odszkodowania pieniężnego K. C. z tytułu uszczerbku na zdrowiu w związku z wypadkiem w dniu 13 czerwca 2010 r. pozostającego w związku ze służbą wojskową.

Postępowanie w niniejszej sprawie stało się bezprzedmiotowe albowiem K. C. nie stawiał się na badanie przed Wojskową Komisją Lekarską, a w dniu (...) r. zmarł.

Powyzszą decyzję zaskarżyła wnioskodawczyni I. C. wnosząc o jej uchylenie i nakazanie Szefowi Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego w R. merytorycznego rozpoznania wniosku K. C. o przyznanie jednorazowego odszkodowania, a także zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu I. C. wskazała, że wyrokiem Sądu Rejonowego w Krośnie z dnia 4 czerwca 2014 r., sygn. akt IV U 344/11, w wyniku uwzględnienia odwołania wniesionego przez K. C., stwierdzono, iż zdarzenie z dnia 13 czerwca 2010 r., skutkujące powstaniem uszczerbku na zdrowiu u K. C., było wypadkiem pozostającym w związku z pełnioną przez niego czynną służbą wojskową. W toku dalszego postępowania poszkodowany, z uwagi na zły stan zdrowia, nie mógł stawić się na badanie w Rejonowej Wojskowej Komisji Lekarskiej w L. celem ustalenia czy doznany przez niego uszczerbek na zdrowiu jest skutkiem wypadku zaistniałego w dniu 13 czerwca 2010 r. oraz jaki jest stopień tego uszczerbku. K. C. zmarł w dniu (...) r. W ocenie wnioskodawczynie umorzenie postępowania przez organ rentowy na podstawie art. 105 § 1 kpa było nieprawidłowe. Nie można bowiem zgodzić się ze stwierdzeniem jakoby na skutek śmierci K. C. kontynuowanie postępowania administracyjnego było bezprzedmiotowe. Wbrew ustaleniom organu rentowego prawo do jednorazowego świadczenia pieniężnego z tytułu doznanego uszczerbku na zdrowiu, związanego z pełnioną służbą wojskową, podlega dziedziczeniu na podstawie art. 922 § 1 kpc i wchodzi do spadku po K. C.. Nie jest to bowiem prawo ściśle związane z osobą poszkodowanego i nie wygasło w chwili jego śmierci. Wnioskodawczynie I. C. powołała się w tym względzie na orzecznictwo Sądu Najwyższego. Wskazała ponadto, że śmierć K. C. nie stoi na przeszkodzie ustaleniu istnienia uszczerbku na zdrowiu w związku z wypadkiem związanym z czynną służbą wojskową. Zgodnie bowiem z § 16 ust. 2 rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej „w sprawie ustalania stopnia uszczerbku na zdrowiu oraz związku śmierci żołnierzy ze służbą wojskową wskutek wypadku lub choroby” z dnia 8 sierpnia 2003 r., w uzasadnionych przypadkach komisja lekarska może wydać orzeczenie wyłącznie na podstawie posiadanej dokumentacji lekarskiej.

W odpowiedzi na odwołanie Szef Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego w R. wniósł o oddalenie odwołania oraz zasądzenia zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Organ rentowy podejmując decyzję o umorzeniu postępowania uznał, że zaszły przesłanki art. 105 § 1 kpa, albowiem postępowanie w niniejszej sprawie stało się bezprzedmiotowe. W myśl art. 30 § 4 kpa w sprawach dotyczących praw zbywalnych lub dziedzicznych w razie zbycia prawa lub śmierci strony w toku postępowania na miejsce dotychczasowej strony wstępują jej następcy prawni. Ocena okoliczności sprawy sprawiła, iż organ rentowy stanął na stanowisku, iż prawo do odszkodowania wynikające z treści ustawy o świadczeniach odszkodowawczych przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą wojskową ma charakter osobisty. Pozostaje ono bowiem w związku ze stosunkiem służbowym służby wojskowej, który ma charakter administracyjny. Przepisy powołanej powyżej ustawy w art. 2 ust. 2 przewidują świadczenia odszkodowawcze przysługujące członkom rodzin osób zmarłych w wyniku wypadku, zaś w art. 12 ustawy określony został krąg osób uprawnionych w razie śmierci żołnierza wskutek wypadku lub choroby do jednorazowego odszkodowania. W tym ostatnim przypadku jednorazowe odszkodowanie przysługuje członkom rodziny żołnierza, pod warunkiem że śmierć nastąpiła wskutek wypadku pozostającego w związku ze służbą wojskową. Tymczasem w niniejszej sprawie śmierć żołnierza nie nastąpiła wskutek wypadku pozostające w związku ze służbą wojskową. Wątpliwości organu rentowego budzi również sukcesja prawa do odszkodowania, albowiem prawo to w żaden sposób nie zostało określone. Poszkodowany żołnierz, pomimo skierowania go do Rejonowej Wojskowej Komisji Lekarskiej w L., na badania nie stawił się i uszczerbek na zdrowiu nie został określony. Tym samym nie określono prawa do świadczenia odszkodowawczego ani jego wysokości. Orzeczenie komisji lekarskiej nie zostało wydane, tym samym organ rentowy nie miał podstaw do określenia prawa do odszkodowania ani jego wysokości.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Krośnie z dnia 4 czerwca 2014 r., sygn. akt IV U 344/11 zmieniono decyzję Szefa Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego w R. z dnia 5 października 2011 r., znak: (...), zaskarżoną przez K. C., i ustalono że zdarzenie, w którym uczestniczył K. C. w dniu 13 czerwca 2010 r. jest wypadkiem pozostającym w związku z pełnieniem czynnej służby wojskowej, skutkującym prawem do jednorazowego odszkodowania, pod warunkiem ustalenia z tego tytułu uszczerbku na zdrowiu. Z ustaleń Sądu wynika, że w następstwie zdarzenia z dnia 13 czerwca 2010 r. K. C. doznał niedokrwiennego udaru mózgu.

Pismem z dnia 13 sierpnia 2014 r. organ rentowy skierował K. C. do Rejonowej Wojskowej Komisji Lekarskiej w L. w celu ustalenia, czy uszczerbek na zdrowiu jest skutkiem wypadku zaistniałego w dniu 13 czerwca 2010 r. oraz stopnia tego uszczerbku.

W dacie otrzymania powyższego skierowania K. C. miał już wiedzę o zdiagnozowaniu u niego choroby onkologicznej, tj. szpiczaka mnogiego i nowotworów z komórek plazmatycznych. W dniu 18 sierpnia 2014r. miał bowiem stawić się w Szpitalu (...) w B. (...) Ośrodku (...) celem podjęcia leczenia. W związku z powyższym jego żona I. C. telefonicznie skontaktowała się Przewodniczącym Komisji Lekarskiej, którego poinformowała że jej mąż, z uwagi na to że źle się czuje, nie może stawić się na termin badania lekarskiego. Uzyskała wówczas zapewnienie, iż K. C. będzie mógł stawić się przed Komisją Lekarską wtedy gdy opuści szpital. Po dwóch tygodniach sytuacja powtórzyła się, i wówczas również Przewodniczący Komisji poinformował I. C., że badanie lekarskie jej męża będzie możliwe po opuszczeniu przez niego szpitala. K. C. zmarł(...)r.

W dniu 31 października 2014 r. do organu rentowego wpłynęło pismo pełnomocnika I. C. informujące o śmierci K. C. i wnoszące o zawieszenie postępowania administracyjnego w oparciu o przepis art. 97 § 1 pkt 1 kpa, do czasu ukonstytuowania się następców prawnych K. C..

W dniu 5 grudnia 2014 r. do Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego w R. przekazana została przez Rejonową Komisję Lekarską w L. kwalifikacja prawna K. C., ze wskazaniem, iż z uwagi na jego niestawiennictwo nie zostało wydanie orzeczenie określające uszczerbek na zdrowiu.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie: przesłuchania wnioskodawczyni I. C. – k. 30v, odpisów kart informacyjnych leczenia szpitalnego z dnia 18 sierpnia 2014r., z dnia 19 września 2014r., z dnia 9 października 2014r., z dnia (...) 2014r., odpisu historii choroby K. C. ze Szpitalnego Oddziału Ratunkowego SP w S. – k. 12-23, akt postępowania znak: (...).

Sąd rozważył co następuje:

Odwołanie wnioskodawczyni I. C. zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 922 § 1 kc prawa i obowiązki majątkowe zmarłego przechodzą z chwilą jego śmierci na jedną lub kilka osób stosownie do przepisów księgi IV Spadki. Nie należą do spadku prawa i obowiązki zmarłego ściśle związane z jego osobą, jak również prawa, które z chwilą jego śmierci przechodzą na oznaczone osoby niezależnie od tego, czy są one spadkobiercami.

Zgodnie z treścią art. 10 ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 r. o świadczeniach przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą wojskową (Dz.U. z 2014 r. poz. 213 t.j.) żołnierzowi, który wskutek wypadku albo choroby doznał stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, przysługuje jednorazowe odszkodowanie. Postępowanie administracyjne toczące się przed organem rentowym z wniosku K. C. miało na celu ustalenie czy na skutek wypadku pozostającego w związku ze służbą wojskową K. C. doznał uszczerbku na zdrowiu, jaki jest jego zakres i w efekcie określenie należnego jednorazowego odszkodowania.

Wbrew ocenie przyjętej przez organ rentowy śmierć poszkodowanego nie stała na przeszkodzie kontynuowaniu postępowania i merytorycznemu rozpoznaniu wniosku o przyznanie jednorazowego odszkodowania. Zgodnie bowiem z art. 30 § 4 kpa w sprawach dotyczących praw zbywalnych lub dziedzicznych w razie zbycia prawa lub śmierci strony w toku postępowania na miejsce dotychczasowej strony wstępują jej następcy prawni. Postępowanie powinno więc być kontynuowane przy udziale następców prawnych K. C..

Powyższe stwierdzenie wynika z założenia, iż prawo do jednorazowego odszkodowania jest prawem dziedzicznym i, jako prawo nie związane ściśle z osobą poszkodowanego, nie wygasa wraz z jego śmiercią. W tym przedmiocie ugruntowane jest bowiem stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone m.in. w uchwale z dnia 26 czerwca 1978 r.,

V PZP 4/78, OSNC 1978/10/173 i wyroku z dnia 23 sierpnia 2005 r., I UK 360/04, OSNP 2006/13-14/221. Orzeczenia powyższe wydane zostały co prawda na gruncie spraw dotyczących roszczeń pracowników o przyznanie im jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy, lecz z uwagi na tożsamość roszczeń znajdują pełne zastosowanie w niniejszej sprawie. Zgodnie z uchwałą z dnia 26 czerwca 1978 r. jednorazowe odszkodowanie pieniężne przewidziane dla pracownika w art. 9 ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych i przez niego nie pobrane przysługuje – w razie jego śmierci – członkom rodziny wymienionym w art. 12 wskazanej ustawy, chyba że na podstawie tego przepisu przysługuje im jednorazowe odszkodowanie z tytułu śmierci pracownika. W myśl zaś wyroku z dnia 23 sierpnia 2005 r. prawo do jednorazowego odszkodowania pieniężnego z tytułu wypadku przy pracy należy do spadku po uprawnionym członku rodziny pracownika, który zmarł wskutek tego wypadku.

Nie sposób zgodzić się z twierdzeniem organu rentowego, iż sukcesja prawa do odszkodowania na rzecz spadkobierców uprawnionego może budzić wątpliwości albowiem prawo to nie zostało w żaden sposób określone. Tymczasem w świetle art. 922 § 1 kc stwierdzić trzeba, iż w skład spadku wchodzi nie tylko prawa już ustalone, lecz również ekspektawy, czy uzasadnione prawnie nadzieje na nabycie prawa. Spadkobranie jest bowiem sukcesją generalną, skutkującą tym iż spadkobierca z chwilą otwarcia się spadku w zasadzie znajduje się w takiej sytuacji prawnej, w jakiej znajdował się spadkodawca.

Przeszkodą w rozpoznaniu wniosku nie było również niestawiennictwo K. C. przed Wojskową Komisją Lekarską celem przeprowadzenia badania i ustalenia czy poszkodowany doznał uszczerbku na zdrowiu w związku z wypadkiem związanym ze służbą wojskową oraz jaki jest stopień tego uszczerbku. Jak wynika z treści przesłuchania wnioskodawczyni I. C. dwukrotnie informował kompetentną osobę, że jej mąż, z uwagi na zły stan zdrowia nie może stawić się na badanie. W dniu 5 grudnia 2014 r. Komisja Lekarska zwróciła organowi rentowemu kwalifikację prawną dotyczącą poszkodowanego. Już wówczas organ rentowy posiadał informację o śmierci K. C. i wniosek I. C. o zawieszenie postępowania do czasu ukonstytuowania się następców prawnych zmarłego. Jak wynika z § 16 ust. 2 rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia

8 sierpnia 2003 r. w sprawie ustalania stopnia uszczerbku na zdrowiu oraz związku śmierci żołnierzy ze służbą wojskową wskutek wypadku lub choroby (Dz.U. z 2014 r., poz. 839 t.j.), w uzasadnionych przypadkach wojskowa komisja lekarska może wydać orzeczenie wyłącznie na podstawie posiadanej dokumentacji lekarskiej. Dokumentacja taka zgromadzona została w toku postępowania administracyjnego i mogła stać się podstawą wydania orzeczenia przez Komisję Lekarską.

Podkreślenia wymaga również fakt, iż odwołania I. C. od decyzji Szefa Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego w R. nie można traktować jako nowego wniosku, z jakim miałyby występować odwołująca się. I. C. nie dochodzi bowiem przyznania jej świadczenia jako członek rodziny żołnierza zmarłego w wyniku wypadku w związku ze służbą wojskową, o jakim mowa w art. 2 ust. 2 pkt 4 i art. 12 cytowanej powyżej ustawy. Śmierć bowiem K. C. nie pozostawała w związku z wypadkiem związanym ze służbą wojskową, lecz nastąpiła na wskutek choroby onkologicznej.

Powyższe ustalenia prowadzą do wniosku, iż umorzenie postępowania administracyjnego pozbawione było podstaw prawnych. Organ rentowy winien wydać w tej sprawie decyzję merytoryczną i rozpoznać wniosek pierwotnie zgłoszony przez K. C., w postępowaniu, w którym jako strony winni występować jego następcy prawni.

Wbrew żądaniu I. C. Sąd I instancji rozpoznając odwołanie od decyzji organu rentowego nie może orzec kasatoryjnie, tj. uchylić zaskarżoną decyzję. Podstaw do takiego rozstrzygnięcia brak w treści art. 477⁽¹⁴⁾ kpc. Biorąc pod uwagę rodzaj rozstrzygnięcia organu rentowego, stwierdzić trzeba, iż organ ten wydał orzeczenie o charakterze proceduralnym. Nie została więc wydana decyzja merytorycznie orzekająca o roszczeniu uprawnionego. Odwołanie zostało więc wniesione w związku z niewydaniem decyzji przez organ rentowy, o czym mowa w art. 477⁽¹⁴⁾ § 3 kpc. W tym stanie rzeczy należało zobowiązać organ rentowy do wydania w terminie 3 miesięcy decyzji w przedmiocie prawa następców prawnych K. C. do jednorazowego odszkodowania z tytułu uszczerbku na zdrowiu, jakiego doznał K. C. w związku ze zdarzeniem z dnia 13 czerwca 2010 r. pozostającym w związku ze służbą wojskową. Okres 3 miesięcy będzie, w ocenie Sądu, odpowiedni dla wydania orzeczenia przez Wojskową Komisję Lekarską, a następnie wydania

decyzji przez organ rentowy. Takiemu rozstrzygnięciu nie sprzeciwia się istnienie w obrocie prawnym decyzji z dnia 2 lutego 2015 r. o umorzeniu postępowania. Zgodnie bowiem z art. 154 § 1 kpa decyzja ostateczna, na mocy której żadna ze stron nie nabyła prawa, może być w każdym czasie uchylona lub zmieniona przez organ administracji publicznej, który ją wydał, jeżeli przemawia za tym interes społeczny lub słuszny interes strony.

Po myśli art. 477¹⁴ § 3 zd. 2 kpc stwierdzono, że niewydanie decyzji przez organ rentowy nie miało miejsca z rażącym naruszeniem prawa.

Orzeczenie o kosztach znajduje uzasadnienie w treści art. 98 § 1 kpc i § 12 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.